

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Član 1.

U Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 72/09), u članu 2. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Specifičnosti obavljanja delatnosti obrazovanja odraslih u sistemu obrazovanja i vaspitanja uređuju se posebnim zakonom.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 2.

U članu 8. stav 2. tačka 1) menja se i glasi:

„1) na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije ili specijalističke strukovne studije) u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07-autentično tumačenje, 97/08 i 44/10), počev od 10. septembra 2005. godine; ”

Član 3.

U članu 10. st. 2, 3, 4. i 5. brišu se.

Član 4.

Posle člana 10. dodaju se novi čl. 10a, 10b, 10v, 10g, 10d i 10đ koji glase:

„Baza podataka i jedinstveni informacioni sistem prosvete

Član 10a

Ustanova vodi bazu podataka u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete.

Baza podataka predstavlja skup svih evidencija propisanih posebnim zakonom koje ustanova vodi u elektronskom obliku.

Evidencije koje vodi ustanova predstavljaju skup podataka o ustanovi, deci i učenicima, roditeljima, starateljima i hraniteljima i zaposlenima.

Jedinstveni informacioni sistem prosvete čine objedinjeni podaci iz evidencija svih ustanova koji se vode kao baza podataka i koji uspostavlja i kojim upravlja ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Podaci u evidencijama

Član 10b

Podaci o ustanovi predstavljaju skup opštih podataka kojima se određuje pravni status ustanove, status ustanove u sistemu obrazovanja i vaspitanja, podaci o programima koje ustanova realizuje, podaci o objektu ustanove, aktima i organima ustanove i rezultatima spoljašnjeg vrednovanja ustanove.

Podaci o deci i učenicima, roditeljima, starateljima i hraniteljima i zaposlenima predstavljaju skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, obrazovni, socijalni i zdravstveni status i potrebna obrazovna, socijalna i zdravstvena podrška.

Za određivanja identiteta prikupljaju se sledeći podaci: ime, prezime, jedinstveni matični broj građana, datum rođenja, mesto rođenja, država i mesto stanovanja, adresa, kontakt telefon i drugi podaci u skladu sa posebnim zakonom.

Za određivanje obrazovnog statusa dece i učenika prikupljaju se podaci o upisanom području rada i smeru, o jeziku na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad, izbornim predmetima, stranim jezicima, obrazovanju po individualnom obrazovnom planu, ocenama po klasifikacionim periodima, podaci o polaganim ispitima, izostancima, vladanju i izdatim javnim ispravama.

Za određivanje socijalnog statusa dece i učenika prikupljaju se podaci o uslovima stanovanja i stanju porodice. Za određivanje socijalnog statusa roditelja, staratelja i hranitelja prikupljaju se podaci o stečenoj stručnoj spremi, zanimanju i obliku zaposlenja, a za zaposlene podaci o zanimanju, stručnoj spremi, zaposlenju, licenci, plati, napredovanju i kretanju u službi.

Za određivanje zdravstvenog statusa dece i učenika prikupljaju se podaci dobijeni na osnovu procene potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene i socijalne podrške koju utvrđuje interesorna komisija.

Bliže uslove i način vođenja, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti i zaštite podataka koji se unose u evidencije i javne isprave i druga pitanja od značaja za vođenje evidencija i izdavanje javnih isprava, propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).

Lični podaci upisani u evidenciju prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa posebnim zakonom.

Nadležnom ministarstvu dostavljaju se podaci u statističkom obliku, osim ličnih podataka potrebnih za vođenje registra o licencama za nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika, direktora i sekretara ustanove.

Svrha obrade podataka

Član 10v

Svrha obrade podataka je obezbeđivanje indikatora radi praćenja obuhvata dece i učenika, efikasnog i kvalitetnog funkcionisanja obrazovnog sistema, planiranja obrazovne politike, praćenje, proučavanje i unapređivanje obrazovnog nivoa dece i učenika, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika, rada obrazovno-vaspitnih ustanova, efikasno finansiranje sistema obrazovanja i vaspitanja i stvaranje osnova za sprovođenje nacionalnih i međunarodnih istraživanja u oblasti obrazovanja.

Zaštita podataka

Član 10g

Svi vidovi prikupljanja, držanja, obrade i korišćenja podataka sprovode se u skladu s posebnim zakonom, uz poštovanje načela propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Za potrebe naučnoistraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-političkih i statističkih analiza, lični podaci koriste se i objavljuju na način kojim se obezbeđuje zaštita identiteta učesnika obrazovanja i vaspitanja.

Korišćenje podataka

Član 10d

Korisnik podataka iz jedinstvenog informacionog sistema prosvete može biti državni i drugi organ i organizacija, kao i pravno i fizičko lice, pod uslovom da je zakonom ili drugim propisima ovlašćeno da traži i prima podatke, da su ti podaci neophodni za izvršenje poslova iz njegove nadležnosti ili služe za potrebe istraživanja, i da obezbedi zaštitu ličnih podataka.

Podaci u bazi podataka i jedinstvenom informacionom sistemu prosvete moraju biti bezbednim merama zaštićeni od neovlašćenog pristupa i korišćenja.

Bliže uslove i način uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema prosvete, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti i zaštite podataka i druga pitanja od značaja za taj sistem, propisuje ministar.

Ažuriranje i čuvanje podataka

Član 10đ

Podaci u evidencijama odnosno bazi podataka ažuriraju se na dan nastanka promene, a izuzetno, u roku koji obezbeđuje nesmetan rad i ažurnost baze podataka i jedinstvenog informacionog sistema prosvete.

Rokovi čuvanja podataka u evidencijama, odnosno bazi podataka i podataka u jedinstvenom informacionom sistemu prosvete uređuju se posebnim zakonom."

Član 5.

U članu 12. stav 7. menja se i glasi:

„Sredstva za rad saveta iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije. Članovi Nacionalnog prosvetnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Narodna skupština, a članovi Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih u visini koju odredi Vlada.”

Član 6.

U članu 13. stav 9. reč: „prosvete” briše se.

Član 7.

U članu 26. stav 3. brišese.

Član 8.

U članu 27. stav 3, na kraju teksta tačka se zamenjuje zapetom i dodaju se reči: „u skladu s kriterijumima i standardima koje propisuje ministar.”

Član 9.

U članu 40. stav 1. posle tačke 3) dodaju se nove tač. 4), 5) i 6) koje glase:

„4) nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika kojima je izdata licenca za nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika;

5) direktora kojima je izdata licenca za direktora;

6) sekretara koji su položili stručni ispit za sekretara. ”

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3. koji glase:

„Registar je javan i čuva se trajno.

Svi vidovi prikupljanja, obrade i korišćenja ličnih podataka iz registra sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 4.

Član 10.

U članu 54. stav 7. reči: „najmanje jednog predstavnika socijalnih partnera” zamenjuju se rečima: „tri predstavnika socijalnih partnera iz područja rada škole.”

U stavu 9. posle reči: „odnosno nastavničko veće,” dodaju se reči: „za školu sa domom – nastavničko i pedagoško veće, na zajedničkoj sednici,”.

Član 11.

U članu 57. stav 3. reči: „školskog odbora” zamenjuju se rečima: „organa upravljanja”, a reč: „školi” zamenjuje se rečju: „ustanovi”.

U stavu 6. reč: „sazivu” zamenjuje se rečju: „sastavu”.

Član 12.

U članu 98. stav 7. reči: „preporuke izabranog lekara nadležnog doma zdravlja, a na osnovu procene” zamenjuju se rečima: „mišljenja interresorne komisije za procenu”.

Član 13.

U članu 105. stav 1. tačka 1) reči: „izboru udžbenika” brišu se.

Član 14.

U članu 109. stav 1. reč: „šestog” zamenjuje se rečju: „petog”.

U stavu 2. reč: „sedmog” zamenjuje se rečju: „šestog”.

Član 15.

U članu 112. stav 2. tačka 7) briše se.

Tač. 8) i 9) postaju tač. 7) i 8).

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Učenik, roditelj, odnosno staratelj učenika dužan je da blagovremeno pravda izostanak učenika i dostavlja potpune i tačne kontakt informacije.”

Član 16.

U članu 113. stav 3. tačka 8) menja se i glasi:

„8) neopravdano izostajanje sa nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada više od 25 časova u toku školske godine, od čega više od 15 časova nakon pismenog obaveštavanja roditelja, odnosno stratelja od strane škole. ”

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Za povrede iz stava 3) tačka 8) ovog člana obavezna je postupnost u izricanju mera.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 17.

Član 114. menja se i glasi:

„Za teže povrede obaveza učenika i za povrede zabrane iz čl. 44. i 45. ovog zakona škola mora voditi vaspitno-disciplinski postupak o kom mora biti obavešten roditelj, odnosno staratelj učenika.

U vaspitno-disciplinskom postupku učenik mora biti saslušan i dati pismenu izjavu, a ako je maloletan – uz prisustvo roditelja.

Vaspitno-disciplinski postupak pokreće se najkasnije u roku od 60 dana za učinjene teže povrede obaveza učenika ili učinjene povrede zabrane iz čl. 44. i 45. ovog zakona i okončava se rešenjem. Pre donošenja rešenja moraju se utvrditi sve činjenice koje su od značaja za donošenje rešenja.”

Član 18.

U članu 115. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

„3) za učinjenu povredu zabrane iz čl. 44. i 45. ovog zakona, vaspitno-disciplinska mera:

(1) ukor direktora ili ukor nastavničkog veća,

(2) premeštaj učenika od petog do osmog razreda u drugu osnovnu školu na osnovu odluke nastavničkog veća, uz saglasnost roditelja, odnosno staratelja i škole u koju prelazi,

(3) za učenika srednje škole – isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom.”

Stav 8. menja se i glasi:

„Zaključnu ocenu iz vladanja utvrđuje odeljenjsko veće na predlog odeljenjskog starešine na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu sagledavanja ličnosti i ponašanja učenika u celini, procenjivanjem njegovog ukupnog ponašanja i izvršavanja obaveza propisanih zakonom i izrečenih vaspitnih ili vaspitno-disciplinskih mera. Ocena iz vladanja popravljiva se kada dođe do pozitivne promene u ponašanju učenika.”

Član 19.

U članu 125. stav 2. posle reči: „unose” dodaju se reči: „podaci o identitetu, obrazovnom statusu nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika”.

St. 3. i 5. brišu se.

Dosadašnji st. 4. i 6. postaju st. 3. i 4.

Član 20.

U članu 127. stav 13. broj: „5” zamenjuje se brojem: „6”.

Član 21.

U članu 130. stav 3. menja se i glasi:

„U postupku odlučivanja o izboru nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika direktor vrši uži izbor kandidata koje upućuje na prethodnu proveru psihofizičkih sposobnosti u roku od osam dana od dana isteka roka za podnošenje prijave. Proveru psihofizičkih sposobnosti za rad sa decom i učenicima vrši nadležna služba za poslove zapošljavanja primenom standardizovanih postupaka. U roku od osam

dana od dana dobijanja rezultata provere direktor pribavlja mišljenje organa upravljanja.”

Stav 4. menja se i glasi:

„U postupku odlučivanja o izboru nastavnika verske nastave, direktor vrši už izbor kandidata koje upućuje na prethodnu proveru psihofizičkih sposobnosti za rad sa decom i učenicima. Nakon dobijanja rezultata provere, direktor utvrđuje da li je kandidat na listi nastavnika verske nastave, koju je, na predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica, utvrdio ministar.”

U stavu 5. reči: „30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava” zamenjuju se rečima: „osam dana od dana od dana dobijanja mišljenja organa upravljanja, a za nastavnike verske nastave u roku od osam dana od dana dobijanja rezultata provere psihofizičkih sposobnosti kandidata.”

Član 22.

U članu 131. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Ustanove mogu izvršiti i međusobno preuzimanje zaposlenih na neodređeno vreme, na odgovarajuće poslove, uz prethodno potpisan sporazum o preuzimanju uz saglasnost zaposlenih, ako je razlika u procentu njihovog radnog angažovanja manja od 20%.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

U dosadašnjem stavu 3. koji je postao stav 4. reči: „i da ima proverenu psihofizičku sposobnost, u skladu sa članom 130. stav 3. ovog zakona” brišu se.

Član 23.

U članu 132. stav 1. tačka 2) menja se i glasi:

„2) do preuzimanja zaposlenog, odnosno do konačnosti odluke o izboru kandidata po konkursu;”

Član 24.

U članu 136. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Ako škola ne može da obezbedi stručno lice za najviše šest časova nastave sedmično iz određenog predmeta, može da rasporedi ove časove nastavnicima tog predmeta najduže do kraja školske godine i ovaj rad se ne smatra prekovremenim radom.”

Član 25.

U članu 142. st. 8, 9. i 10. menjaju se i glase:

„Pokretanje disciplinskog postupka zastareva u roku od tri meseca od dana saznanja za povredu radne obaveze i učinioca, odnosno u roku od šest meseci od dana kad je povreda učinjena.

Vođenje disciplinskog postupka zastareva u roku od šest meseci od dana pokretanja disciplinskog postupka.

Ako povreda radne obaveze sadrži obeležja krivičnog dela, pokretanje disciplinskog postupka zastareva protekom šest meseci od dana saznanja za povredu radne obaveze i učinioca, odnosno protekom roka u kome zastareva krivično gonjenje za to krivično delo, ukoliko je taj rok duži od šest meseci.”

Član 26.

U članu 146. stav 1. menja se i glasi:

„Inspekcijski i stručno-pedagoški nadzor nad radom ustanova, kao i inspekcijski nadzor nad radom zavoda, vrši Ministarstvo.”

U stavu 4. reč: „prosvete” briše se.

Član 27.

U članu 171. stav 1. reč: „dve” zamenjuje se rečju: „tri”.

Član 28.

U članu 183. posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Stručnom saradniku – bibliotekaru koji je prvi put zasnovao radni odnos u ustanovi posle 25. juna 2003. godine i položio stručni ispit u oblasti bibliotekarstva, na ispitu za licencu ne priznaje se odgovarajući deo položenog ispita.”

Dosadašnji st. 6. i 7. postaju st. 7. i 8.

Član 29.

Školski odbor srednje stručne škole imenovan do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljaće poslove iz svoje nadležnosti u nepromenjenom sastavu do isteka mandata.

Član 30.

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, i to: vaspitno-disciplinski postupak protiv učenika, disciplinski postupak protiv zaposlenog u ustanovi i postupak izbora kandidata po konkursu, okončaće se po odredbama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 72/09).

Član 31.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredba člana 5. ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2012. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Zakon) donet je 2009. godine, kao nov zakon u odnosu na istoimeni zakon iz 2003. godine, kojim je započeta reforma obrazovanja u Republici Srbiji. U toku rada na izmenama i dopunama zakona iz 2003. godine (sa izmenama i dopunama 2004. godine), sa ciljem poboljšanja sve tri dimenzije obrazovanja: jednakopravnosti, efikasnosti i kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, pokazalo se da postoji potreba izmena i dopuna većeg broja normi, te je urađen i usvojen nov zakon sa sličnom koncepcijom i istim nazivom, kojim je obezbeđen racionalniji i efikasniji postupak u donošenju podzakonskih akata (nastavnih planova i programa, standarda i sl.); otklonjene pravne praznine nastale donošenjem Zakona o državnim službenicima i prestankom primene Zakona o radnim odnosima u državnim organima u ustanovama, počev od 1. jula 2006. godine, izvršeno usklađivanje sa nizom zakona koji su doneti u vremenu od donošenja zakona 2003. godine i otklanjene su pojedine prepreke za dosledno sprovođenje Zakona.

U toku skoro dvogodišnje primene Zakona utvrđena je potreba za izmenama i dopunama Zakona radi otklanjanja konstatovanih problema u funkcionisanju sistema predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, te je radi poboljšanja efikasnosti celog sistema, zajedničkim radom sa predstavnicima reprezentativnih sindikata u oblasti obrazovanja, pripremljen tekst izmena i dopuna Zakona.

Takođe, tokom 2010. godine donet je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, broj 44/10), kao i Zakon o ministarstvima („Službeni glasnik RS”, broj 16/11), te je neophodno izvršiti usklađivanje Zakona sa novim propisima.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitaša (u daljem tekstu: Predloga zakona), propisuje se bliže regulisanje obrazovanja odraslih i svih pitanja od značaja za ovaj segment obrazovanja. U toku je izrada Nacrta zakona o obrazovanju odraslih, te je potrebno da zakon koji uređuje osnovne sistema obrazovanja i vaspitanja prepozna i na poseban način izdvoji uređivanje te materije.

Članom 2. Predloga zakona izvršeno je usklađivanje člana 8. Zakona, kojim se uređuje obavljanje obrazovno-vaspitanog rada sa članom 21. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, kojim su preciznije utvrđeni uslovi za sticanje stručnih, akademskih i naučnih naziva i korišćenje njihovih skraćenica. Naime, stručni naziv diplomirani, po ovom zakonu, stiče lice koje završi osnovne akademske studije u obimu od najmanje 240 ESPB bodova (studije prvog stepena), odnosno u trajanju od najmanje četiri godine, a akademski naziv master stiče lice koje završi diplomatske akademske studije (sa ostvarenih najmanje 300 ESPB bodova - drugi stepen studija), te su u članu 8. stav 1. tačka 1) reči „diplomske akademske studije - master” zamenjene rečima „master akademske studije”.

Čl. 3, 4, 9. i 19. Predloga zakona izvršeno je usklađivanje čl. 10, 40. i 125. Zakona, kojim se uređuju evidencije i javne isprave, registar i licenca i registar nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika. Naime, Zakonom je ustanovljena obaveza ustanova u oblasti obrazovanja (predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola) da vode bazu podataka u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete, koji čine objedinjeni podaci iz evidencija svih ustanova koji se vode kao baza podataka. Jedinstveni informacioni sistem prosvete uspostavlja i njime upravlja Ministarstvo prosvete i nauke (u daljem tekstu: Ministarstvo) i vodi registre ustanova i drugih organizacija i fizičkih lica koja obavljaju poslove u oblasti obrazovanja, kao i propisanih, odnosno odobrenih programa stručnog osposobljavanja i obuke. Kako Ministarstvo vodi i registre nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika kojima je izdata licenca za nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika, direktora kojima je izdata licenca za direktora i sekretara koji su položili stručni ispit za sekretara, neophodno je bilo izmenama i dopunama zakona na precizniji i pregledniji način urediti u potpunosti ovu obavezu.

Imajući u vidu da se u bazi podataka koju vode ustanove u jedinstvenom informacionom sistemu prosvete i registrima koje vodi Ministarstvo, prikupljaju, obrađuju, koriste i objavljuju i podaci o ličnosti (dece i učenika, roditelja i zaposlenih u ustanovama), Predlogom zakona, u saradnji sa službom Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, pripremljene su izmene postojećih čl. 10, 40. i 125. i dodato nekoliko novih članova. Na taj način je prikupljanje i obrada podataka o ličnosti, koje se vrši u ustanovama, usklađeno sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni glasnik RS”, br. 97/08 i 104/09 - dr. zakon).

U članu 5. Predloga zakona predviđeno je da se i za Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih obezbede sredstva obezbeđuju u budžetu Republike Srbije, kao i da članovi ovog saveta imaju pravo na naknadu u visini koju odredi Vlada. Budući da za ove namene sredstva nisu obezbeđena u 2011. godine primena ove odredbe odlaže se do 1. januara 2012. godine.

U čl. 6. i 26. Predloga zakona izvršena je izmena čl. 13. i 146. Zakona tako što je brisana reč „prosvete” imajući u vidu da se u Zakonu, za ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja, koristi termin Ministarstvo, kao i da je došlo do promene naziva tog ministarstva donošenjem Zakona o ministarstvima.

Kako je članom 4. Predloga zakona predviđeno donošenje novih propisa kojim se reguliše Baza podataka i jedinstveni informacioni sistem prosvete, to je obaveza donošenja pravilnika kojim se uređuju bliži uslovi i način uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema prosvete, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti i zaštite podataka i druga pitanja od značaja za ovaj sistema definisana članom 10d stav 3, što je rezultiralo brisanjem člana 26. stav 3. Zakona (član 7. Predloga zakona).

Članom 8. Predloga zakona predviđeno je donošenje akta koji se uređuju kriterijumi i standardi kojim se definiše dodatna podrška škole za učenike sa smetnjama u razvoju u obrazovanju dece, učenika i odraslih sa smetnjama u razvoju, u vaspitnoj grupi, drugoj školi i porodici.

Članom 10. Predloga zakona izvršena je izmena člana 54. stav 7. Zakona. Predložena je izmena sastava školskih odbora srednjih stručnih škola, tako da skupština jedinice lokalne samouprave imenuju tri predstavnika socijalnih partnera iz područja rada škole. Dosadašnje rešenje je predviđalo da skupština jedinice lokalne samouprave imenuje najmanje jednog socijalnog partnera, bez određenja iz koje oblasti je taj socijalni partner. Predloženim rešenjem će na bolji način biti zastupljeni interesi srednjih stručnih škola ukoliko su socijalni partneri iz oblasti rada škole, a iz istih razloga predloženo je da sva tri predstavnika lokalne samouprave budu iz reda

socijalnih partnera. Promena u stavu 9. člana 54. Zakona uslovljena je potrebom da se ova materija reguliše i za domove učenika.

Članom 11. Predloga zakona intervenisano je u članu 57. stav 3. Zakona tako što je predloženo da sednicama organa upravljanja, a koji obuhvata i školski odbor u školama i upravni odbor u predškolskim ustanovama prisustvuje i u radu učestvuje predstavnik sindikata u ustanovi. Ovakvim rešenjem omogućeno je učešće predstavnika sindikata i u predškolskim ustanovama, a ne samo školama. U stavu 6. navedenog člana Zakona izvršeno je usklađivanje termina koji se upotrebljavaju u stavu 6. i stavu 7. te je predloženo korišćenje istog termina „sastav“.

Članom 12. Predloga zakona predloženo je da se upis dece u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju vrši na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške učeniku uz saglasnost roditelja, umesto dosadašnjeg rešenja koji je predviđao preporuku izabranog lekara nadležnog doma zdravlja, jer komisija u svom sastavu, pored lekara ima i stručnjake iz više oblasti.

Članom 13. Predloga zakona predloženo je da se u članu 105. stav 1. tačka 1) Zakona, kojim je uređen učenički parlament, briše odredba o davanju mišljenja i predloga od strane učeničkog parlamenta stručnim organima, školskom odboru, savetu roditelja i direktoru kada je izbor udžbenika u pitanju. Postupak izbora udžbenika regulisan je Zakonom o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima („Službeni glasnik RS“, broj 72/09).

Članom 14. Predloga zakona otklonjena je greška do koje je došlo prilikom usvajanja amandmana, u postupku donošenja Zakona 2009. godine, pa je u članu 109. st. 1. i 2. Zakona izvršeno usklađivanje sa stavom 3. istog člana Zakona, kojim je utvrđeno da se vladanje učenika ocenjuje broјčano na kraju školske godine počev od šestog razreda.

Članom 15. Predloga zakona predloženo je da se u članu 112. Zakona propiše obaveza i učenika i roditelja, odnosno staratelja da blagovremeno pravda izostanke učenika, imajući u vidu da učenici mogu biti i maloletni i da se njima ne može nametnuti obaveza da pravdaju svoje izostanke, kako je predviđeno postojećim rešenjem. Predložena je i obaveza učenika i roditelja, odnosno staratelja da dostavljaju validne i ažurirane kontakt informacije, što bi trebalo da utiče na kvalitetniji i efikasniji odnos učenika, roditelja i škole.

Članom 16. Predloga zakona predložene su izmene u članu 113. Zakona kojim je uređena odgovornost učenika. Predložena je izmena težih povreda obaveza učenika, jer se u praksi pokazalo da je dosadašnje rešenje prouzrokovalo niz problema. Po sadašnjem rešenju, neopravdano izostajanje učenika može biti sankcionisano samo ukoliko je učenik čini i lakše povrede. Predloženim rešenjem je sankcionisano samo činjenje neopravdanih izostanaka. Kod neopravdanog izostajanja broj izostanaka sa nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada smanjen je sa 35 na 25 u toku školske godine. Pojačana je obaveza škole da nakon 15 neopravdanih izostanaka pismeno obavesti roditelja, odnosno staratelja o izostancima.

Članom 17. Predloga zakona predložena je izmena člana 114. Zakona kojim se uređuje vaspitno-disciplinski postupak. Novo rešenje zadržava obavezu vođenja vaspitno-disciplinskog postupka, o kom mora biti obavešten roditelj, odnosno staratelj učenika, bez obzira da li je reč o maloletnom učeniku ili ne. Predloženo je da učenik mora biti saslušan i da mora dati pismenu izjavu, uz prisustvo roditelja, ako je maloletan. Postupak se mora okončati rešenjem, pre čijeg donošenja se moraju utvrditi sve relevantne činjenice.

Članom 18. Predloga zakona predložena je izmena vaspitno-disciplinskih mera za učinjenu povredu zabrane iz čl. 44. i 45. Zakona propisanih članom 115. Zakona. Po donošenju Zakona 2009. godine, stupio je na snagu Pravilnik o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje („Službeni glasnik RS", broj 30/10), koji je definisao tri nivoa nasilja. Samim tim, odgovornost učenika nije ista za različite nivoe nasilja. Zato se predloženim rešenje predviđa mogućnost izricanja vaspitno-disciplinskih mera: ukor direktora ili ukor nastavničkog veća za povredu zabrana. Što se tiče vaspitno-disciplinske mere premeštaj učenika od petog do osmog razreda u drugu osnovnu školu na osnovu odluke nastavničkog veća, uz saglasnost roditelja, odnosno staratelja, dodato je da se traži i saglasnost škole u koju prelazi, imajući u vidu obavezu svih aktera da aktivno učestvuju i u vaspitnom i u obrazovnom procesu.

Za učenike srednje škole predviđeno je isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom, imajući u vidu da se i na ovaj način može postići efekat na one koji čine povrede zabrana propisanih čl. 44. i 45. Zakona. Brisana je vaspitno-disciplinska mera prestanak svojstva učenika srednje škole u toj školskoj godini, bez prava na nastavak obrazovanja u istoj školi, a učeniku koji pohađa školu sa domom - prestanak svojstva učenika u školi i prava na smeštaj u domu u toj školskoj godini, bez prava na nastavak obrazovanja u istoj školi i smeštaj u istom domu. U stavu 8. istog člana Zakona predložen je način utvrđivanja zaključne ocene iz vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta u skladu sa posebnim zakonima. Zaključna ocena iz vladanja se utvrđuje na osnovu sagledavanja ličnosti i ponašanja učenika u celini, i to procenijavanjem njegovog ukupnog ponašanja i izvršavanja obaveza propisanih zakonom i izrečenih vaspitnih ili vaspitno-disciplinskih mera. Zadržano je dosadašnje rešenje da se ocena popravljia kada dođe do pozitivne promene u ponašanju učenika.

Članom 20. Predloga zakona predložena je izmena u članu 127. Zakona, jer je suspenzija licence nastavniku, stručnom saradniku i vaspitaču koji se nije stručno usavršavao, a prosvetni savetnik u svom izveštaju utvrdio da razlozi za to nisu opravdani, propisana stavom 6, a ne stavom 5. navedenog člana Zakona.

Članom 21. Predloga zakona predložena je izmena člana 130. Zakona koju je praksa nametnula kao neophodnu. Nadležne službe za poslove zapošljavanja nisu imale dovoljno kapaciteta da obaveze koje su propisane ovim Zakonom izvrše u utvrđenim rokovima. Zato je predloženo rešenje da se na prethodnu proveru psihofizičkih sposobnosti ne šalju svi kandidati koji su konkurisali, već samo kandidati koji su ušli u uži izbor, u roku od osam dana od dana isteka roka za podnošenje prijave, a da se donošenje odluke o izboru kandidata ne vezuje za momenat isteka roka za podnošenje prijave, već za rok od osam dana u kome je direktor u obavezi da pribavi mišljenje organa upravljanja.

Članom 22. Predloga zakona predloženo je rešenje da se u članu 131. Zakona predvidi da ustanova može izvršiti preuzimanje zaposlenog na neodređeno vreme za zaposlenog iz druge ustanove, uz prethodno potpisivanje sporazuma o preuzimanju, uz saglasnost zaposlenih i direktora ustanova, pod uslovom da se preuzimanjem u drugu ustanovu zaposlenom ne povećava procenat radnog angažovanja više od 20%. U dosadašnjoj praksi se pokazala opravdanost ovog predloga, odnosno mogućnost da se preuzimanje vrši i na ovaj način, a ne samo preko liste zaposlenih pri školskim upravama.

U postojećem stavu 3. navedenog člana Zakona predložena je promena kojom se lica koja se preuzimaju ne moraju upućivati na prethodnu proveru psihofizičkih sposobnosti, jer su ona već u radnom odnosu.

Članom 23. Predloga zakona predložena je dopuna člana 132. stav 1. tačka 2) Zakona. Predloženo je rešenje da se prijem u radni odnos na određeno vreme

može vršiti bez konkursa i do preuzimanja zaposlenog, kao i do konačnosti odluke po konkursu.

Članom 24. Predloga zakona predložena je dopuna člana 136. Zakona, odnosno vraćena je mogućnost koju je predviđao prethodni Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, kojim je moguće angažovanje zaposlenih u određenim slučajevima i preko propisane norme. U praksi se ovakvo rešenje pokazalo kao neophodno, imajući u vidu da obrazovno-vaspitni proces mora da se održava bez prekida, kao i nemogućnost da se pojedinim nastavnicima deli norma u određenim slučajevima.

Članom 25. Predloga zakona predloženo je kraće vođenje disciplinskog postupka protiv zaposlenog, imajući u vidu da je postojeće rešenje omogućavalo dug vremenski period za njegovo pokretanje i vođenje.

Članom 26. Predloga zakona predložena je promena u članu 146. Zakona. Predloženo je rešenje da se nad radom Zavoda za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja i Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja vrši samo inspekcijski, a ne i stručno-pedagoški nadzor, što je takođe rešenje koje je bilo propisano Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja koji je prestao da važi 2009. godine. Kontrola rada zavoda od strane Ministarstva je propisana nizom normi, čak i kaznenim odredbama.

Članom 27. Predloga zakona predložena je dopuna prelazne odredbe člana 183. Zakona, dodavanjem novog stava 6. kojim se stručnom saradniku-bibliotekaru koji je prvi put zasnovao radni odnos u ustanovi posle 25. juna 2003. godine i položio stručni ispit u oblasti bibliotekarstva, na ispitu za licencu ne bi priznao odgovarajući deo položenog ispita. Ovo rešenje je neophodno jer je ispit za licencu za stručne saradnike specifičan, bez obzira o kom stručnom saradniku je reč.

Čl. 29. i 30. Predloga zakona predložene su prelazne i završne odredbe.

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona u ovom momentu nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije, ali je potrebno planirati sredstva za rad Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Završnom odredom zakona propisano je da će se član 5. Predloga zakona primenjivati počev od 1. januara 2012. godine. Visinu nadoknade za rad Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih utvrđuje Vlada, te je procena da je za rad predsednika i članova Saveta za 2012. godinu potrebno obezbediti 54.246.000,00 dinara, a za 2013. godinu sredstva u iznosu od 56.390.000,00 dinara. Kako će administrativno-tehničke poslove za potrebe Saveta obavljati Ministarstvo prosvete i nauke, to troškovi nadoknada za rad Saveta imaju samo karakter usluga po ugovoru.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlog za donošenje ovog zakona po hitnom postupku je činjenica da se njime uvode izmene koje bi trebalo da se primenjuju počev od školske 2011/2012. godine, pa bi se donošenjem ovog zakona po hitnom postupku obezbedile pravne pretpostavke blagovremene primene njegovih rešenja.

Takođe, Vlada i predstavnici reprezentativnih sindikata u oblasti obrazovanja potpisali su 1. aprila 2011. godine Sporazum, kojim se, između ostalog, Vlada obavezala da će predlog izmena i dopuna Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja biti završen i po hitnom postupku predat Narodnoj skupštini Republike Srbije na usvajanje, do 31. avgusta 2011. godine.